

**Port of
Rotterdam**

Procedure VHF-communicatie VTS en HCC

Datum: Februari 2026

Bedrijfsonderdeel: DHMR

Versie: 2.0

Eigenaar: Management Verkeersafhandeling

Auteur(s): Ed van Golden en Kevin van Drongelen

Versiebeheer

Versie	Datum	Auteur	Samenvatting van de wijzigingen
1.2	Januari 2020		
1.3	Februari 2022		
1.4	Juli 2023		
2.0	Februari 2026	van Golden en van Drongelen	Implementatie IALA Guideline 1089 Provision of a Vessel Traffic Service, Edition 2.0

Inhoud

Voorwoord	3
Inwerkingtreding	3
Procedure VHF-communicatie VTS	4
1. Vessel Traffic Services	4
2. Toepassingsgebied	4
3. Verkeersaanwijzing	4
4. Message Markers	4
5. Gespreksdiscipline	5
6. Voertaal	5
7. Scheepvaartbericht	5
8. Meld- en uitluisterplicht	5
9. VHF-kanaal 10 (schip-schip)	6
10. Aanvullende bepalingen voor de zeevaart bij aankomst in VTS-gebied	6
Procedure VHF-communicatie HCC	7
11. Traffic Control Rotterdam, VHF-kanaal 11	7
12. Haven Coördinatie Centrum, VHF-kanaal 14	7
13. Haven Coördinatie Centrum, VHF-kanaal 19	7
14. IVS-next, VHF-kanaal 14	7
Bijlage 1 VHF-kanalen	8
Bijlage 2 Toepassingsgebied	9

Voorwoord

De Havenmeester van Rotterdam, ook Rijkshavenmeester Regio Rotterdam-Rijnmond en VTS-autoriteit, acht de algemene bekendheid van de scheepvaart met de (VHF) communicatieregels van groot belang. Om deze algemene informatie, zoals de van toepassing zijnde regelgeving, geldende procedures en begripsbepalingen voor eenieder op overzichtelijke wijze beschikbaar te stellen, maakt hij het volgende bekend:

Deze procedure is opgedeeld in twee gedeeltes, te weten:

- Procedure VHF-communicatie Vessel Traffic Services (VTS)
- Procedure VHF-communicatie Haven Coördinatie Centrum (HCC)
 - Bijlage 1 VHF-kanalen
 - Bijlage 2 Toepassingsgebied

IMO-resolutie A.1158(32) Richtlijnen voor Scheepsverkeersdiensten stelt het volgende:

- Bevoegde autoriteiten voor VTS moeten:
 - Een regelgevend kader vaststellen voor het instellen en beheren van VTS in overeenstemming met relevante internationale verdragen en IMO-instrumenten, IALA-normen en nationale wetgeving.
- Deelnemende schepen moeten:
 - Rapporten of informatie verstrekken die vereist zijn door VTS en rekening houden met de informatie, of adviezen en waarschuwingen die door VTS worden verstrekt en voldoen aan de eisen en instructies die door VTS aan het schip zijn gegeven, tenzij er tegenstrijdige redenen bestaan met betrekking tot veiligheid en/of de bescherming van het maritieme milieu.

Inwerkingtreding

Deze procedure wordt gepubliceerd en treedt in werking op 1 februari 2026.

- Wijzigingen 2025 (versie 2.0)

Naar aanleiding van de nieuwe IMO Resolution A.1158(32) - Guidelines For Vessel Traffic Services zijn verschillende aanbevelingen en richtlijnen aangepast. De belangrijkste wijzigingen betreffen de volgende IALA Guidelines:

- G1089 - Provision of a VTS
Geactualiseerd om de wijziging door te voeren die verband houdt met het verwijderen van de 'types of service' en verduidelijking van het 'doel van VTS'.
- G1132 - VTS Voice Communications and Phraseology
Nieuwe sectie toegevoegd met gestandaardiseerde operationele communicatie.
- G1141 - Operational Procedures For Delivering VTS
Bijgewerkt om in lijn te zijn met de nieuwe resolutie en de wijzigingen in bovengenoemde richtlijnen.

Binnen de IALA Guidelines vallen de diensten van het Haven Coördinatie Centrum onder Vessel Traffic Service.

Procedure VHF-communicatie VTS

1. Vessel Traffic Services

Een Vessel Traffic Service is een door overheden geïmplementeerde dienst die mogelijkheden biedt om met het scheepvaartverkeer te communiceren en om te reageren op situaties die zich ontwikkelen in het VTS-gebied. De dienst vergroot de veiligheid en efficiëntie van de scheepvaart en draagt bij aan de 'Safety of Life at Sea' en aan de bescherming van het milieu.

Een VTS staat in voor:

- Het verschaffen van tijdige en relevante informatie over factoren die een invloed kunnen hebben op de navigatie en die het besluitvormingsproces aan boord ondersteunen. Het gaat hier o.a. om informatie over de positie, identiteit en bestemming van andere schepen en hydrologische en meteorologische informatie.
- Het monitoren en begeleiden van het scheepvaartverkeer om de veiligheid en de effectiviteit van scheepsbewegingen veilig te stellen. Hier voorziet men in essentiële, actuele en tijdige informatie om het navigatiebesluitvormingsproces aan boord te ondersteunen. De ondersteuning bestaat uit het geven van tijdige informatie, advies en instructies.
- Het verschaffen van tijdige en relevante informatie om te kunnen reageren op de ontwikkeling van onveilige situaties. Men voorziet essentiële, actuele en tijdige informatie om het navigatiebesluitvormingsproces aan boord te ondersteunen. De ondersteuning bestaat uit het geven van tijdige informatie, advies en verkeersaanwijzingen.

2. Toepassingsgebied

Het toepassingsgebied voor deze procedure is het VTS-gebied zoals aangegeven op de kaart in bijlage 2.

3. Verkeersaanwijzing

Een verkeersaanwijzing is een gegeven gebod om een bepaald resultaat in het verkeersgedrag te bewerkstelligen of opgelegd verbod van een bepaald resultaat in het verkeersgedrag. Een verkeersaanwijzing wordt bijvoorbeeld gebruikt bij verkeersordening (ongevallen, opstoppen), bij uitvoering van toelatingsbeleid en bij de regeling van doorvaart van sluizen en bruggen. Een verkeersaanwijzing richt zich op het beoogde resultaat ("u moet wachten").

Van de bevoegdheid tot het geven van verkeersaanwijzingen zal in beginsel terughoudend gebruik moeten worden gemaakt. Het geheel is vastgelegd in de Scheepvaart Verkeerswet art.9.en artikel 1.19 BPR/RPR dat (samengevat) stelt dat de schipper verplicht is aan een verkeersaanwijzing gevolg te geven.

Voordat een bevoegd VTS-operator overgaat tot het geven van een verkeersaanwijzing wordt door de VTS-operator in eerste instantie de betreffende vaarweggebruiker te wijzen op de overtreding. Als deze informatie niet het gewenste resultaat heeft, kan een verkeersaanwijzing volgen.

4. Message Markers

Er worden acht message markers gedefinieerd in het SMCP. Zeven hiervan worden aanbevolen voor gebruik door het VTS om de inhoud van het bericht te benadrukken of om zeker te stellen dat het bericht naar behoren wordt begrepen. Message markers gaan vooraf aan het bericht of het corresponderende gedeelte van het bericht en verduidelijken en/of benadrukken het bericht. De te gebruiken message markers zijn: **INFORMATIE, WAARSCHUWING, ADVIES, VRAAG, ANTWOORD, VERZOEK, INSTRUCTIE** waarbij de message marker **INTENTIE** door schepen zelf wordt gebruikt om hun intentie aan te geven.

Message markers kunnen echter ook bijzonder effectief zijn wanneer er taalmoeilijkheden optreden tussen het VTS en het schip. De optimale werkwijze is dat als een VTS communiceert met schepen deze altijd gebruik maakt van Message Markers.

5. Gespreksdiscipline

Op de marifoonkanalen mag geen andere communicatie worden gevoerd dan de veilige navigatie of verkeersafwikkeling betreffend. De VTS-operator heeft een bewakende en indien nodig coördinerende rol in het laten maken van afspraken door de schepen onderling. Het resultaat van de gemaakte afspraak moet, indien nodig, door de VTS-operator worden vertaald naar de overige scheepvaart.

De VTS-operator kan het rechtstreekse contact tussen scheepvaart onderbreken. Als van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, zal de betreffende VTS-operator dit direct aan de scheepvaart melden.

Correct gebruik van de VHF in overeenstemming met het Handboek Marifonie en een strikte gespreksdiscipline zijn noodzakelijk om onnodige storingen te voorkomen en een vlotte afwikkeling van het VHF-verkeer te waarborgen.

Als gebruikers van marifoonkanalen zich niet aan de gespreksdiscipline houden, ontstaat overspraak. Die overspraak, ook wel ruis genoemd, verstoort het normale berichtenverkeer en creëert ruis die de veiligheid niet ten goede komen. Om overspraak op de marifoonkanalen te voorkomen, moeten VHF-gebruikers zich aan de volgende regels houden:

- Hou vast aan de gespreksdiscipline, ongeacht de gespreksdiscipline van de deelnemers.
- Gebruik in een oproep altijd de scheepsnaam en de eigen naam van een verkeerscentrale, geen afkortingen of privénamen.
- Voer geen discussies op marifoonkanalen.
- Maak gebruik van berichtindicatoren (zowel in het Nederlands als in het Engels) om het soort bericht duidelijk te maken.

6. Voertaal

In de VTS-sectoren Maas Aanloop, Pilot Maas en Maasmond is de te gebruiken voertaal primair Engels en secundair Nederlands.

In alle overige VTS-sectoren is de voertaal primair Nederlands en secundair Engels. In het geval van communicatieproblemen tussen VTS en verkeersdeelnemers, dan wel tussen verkeersdeelnemers onderling, kan naast de voertalen Nederlands en Engels ook de Duitse taal worden gebruikt.

7. Scheepvaartbericht

Bij de communicatie met de scheepvaart kan het scheepvaartbericht een goede aanvulling zijn om snel een grote groep verkeersdeelnemers te bereiken in een bepaald gebied en/of sector. Door gebruik te maken van een scheepvaartbericht kan de communicatie aan individuele verkeersdeelnemers worden beperkt en kan dit de communicatie in het algemeen terugdringen.

Het scheepvaartbericht kan gebruikt worden bij bijzondere omstandigheden in een sector, zoals werkzaamheden, zichtbericht, stremmingen en incidenten, enzovoorts. Het scheepvaartbericht kan ook gebruikt worden om in één keer alle schepen in de sector op te hoogte te stellen van nautische informatie met betrekking tot bijvoorbeeld vertrekkende zeevaart, bijzondere transporten, te verwachten bovenmaatse zeevaart, enzovoorts.

8. Meld- en uitluisterplicht

Voor ieder schip, met uitzondering van een klein schip zonder gevaarlijke stoffen geldt:

- Luister uit gedurende de vaart in het VTS-gebied op het betreffende marifoonkanaal.
- Neem zo nodig deel aan de ter plaatse gevoerde communicatie.
- Altijd melden bij bijzonderheden met betrekking tot de navigatie of uitrusting van het schip.
- Meld op het betreffende marifoonkanaal het voornemen tot het uitvoeren van een bijzondere manoeuvre, zoals het vaarwater kruisen, een haven in- of uitvaren en elke andere handeling die afwijkt van het gebruikelijke verkeerspatroon, inclusief het melden van incidenten.

Alle schepen die een brug of een sluis willen passeren moeten een aanvraag doen voor bediening van deze objecten op het desbetreffende marifoonkanaal van brug of sluis. Als hierdoor het uitluisteren moet worden onderbroken, dient de verkeersdeelnemer dit te melden op het juiste marifoonkanaal. Deze onderbreking dient zo kort mogelijk te zijn.

9. VHF-kanaal 10 (schip-schip)

Binnen het havengebied Rotterdam, waar de vaarweg niet wordt gedekt door een VTS-sector, dient de scheepvaart uit te luisteren op VHF-kanaal 10 voor schip-schip communicatie.

10. Aanvullende bepalingen voor de zeevaart bij aankomst in VTS-gebied

Alle zeeschepen zijn verplicht zich te melden bij aankomst in het VTS-gebied, afhankelijk van de naderingsrichting is dit:

- Vanuit zee, VHF-kanaal 1 (sector Maas Aanloop).
- Via de Oude Maas, VHF-kanaal 62 (sector Oude Maas).
- Via de Nieuwe Maas, VHF-kanaal 81 (sector Maasbruggen).

Deze melding omvat de scheepsnaam, roepletters, diepgang, positie, bestemming, en eventuele bijzonderheden.

Als de verkeersdeelnemer in het bezit is van een Pilotage Exemption Certificate (PEC) moet ook worden gemeld:

- Naam van de PEC-houder + certificaatnummer.

Procedure VHF-communicatie HCC

11. Traffic Control Rotterdam, VHF-kanaal 11

Het marifoonkanaal VHF 11 wordt gebruikt voor verkeerszaken in relatie met zeevaart. De gezagvoerder of de loods namens de gezagvoerder, meldt zich bij het Haven Coördinatie Centrum (HCC) als:

- De scheepsagent geen vertrek melding heeft gedaan aan de Havenmeester Rotterdam met uitzondering van zeevaart met een PEC-houder aan boord.
- Voorgenomen reis, met opgave van reden, niet door kan gaan.

Alle scheepvaart meldt zich op VHF-kanaal 11:

- Bij incidenten

12. Haven Coördinatie Centrum, VHF-kanaal 14

Het marifoonkanaal VHF 14 wordt gebruikt voor operationele zaken, werkzaamheden en het verkrijgen van toestemming/ontheffing voor uitvoering van werkzaamheden en/of oefeningen.

Ook alle vragen/meldingen met betrekking tot gevaarlijke stoffen bestemd voor de afdeling Inspectie dienen te worden gericht aan het HCC.

13. Haven Coördinatie Centrum, VHF-kanaal 19

Door het HCC wordt op VHF-kanaal 19 het volgende scheepvaartbericht uitgezonden:

Bij een verwachte windkracht van 8 Beaufort of meer, zal er 10 minuten voor elk heel uur een weerbericht worden uitgezonden, bv. 00:50 uur, 01:50 uur enzovoort.

14. IVS-next, VHF-kanaal 14

Alle doelgroep schepen die cf. de Regeling Communicatie en afmetingen Rijksbinnenwateren medeplichtig zijn, dienen zich bij vertrek van een ligplaats binnen het Rotterdams Nautisch beheersgebied elektronisch te melden via IVS-Next. In geval van een storing in IVS-Next wordt de melding op VHF-kanaal 14 aan het HCC gedaan.

Bijlage 1 VHF-kanalen

Aanroepnaam	VHF-kanaal
Sector Maas Aanloop	1
Sector Pilot Maas	2
Sector Maasmond	3
Sector Europoort	66
Sector Rozenburg	65
Sector Maasluis	80
Sector Botlek	61
Sector Oude Maas	62
Sector Eemhaven	63
Sector Waalhaven	60
Sector Maasbruggen	81
Traffic Control Rotterdam (vertrekkende zeevaart)	11
Haven Coördinatie Centrum (operationele zaken + IVS-next)	14
Communicatie met patrouillevaartuigen DHMR mogelijk op hierboven genoemde VHF-kanalen	
Weerswaarschuwingen (bij verwachting 8 Beaufort of meer)	19
Schip-schip communicatie	10
Calandbrug	22
Rozenburgsesluis	22
Hartelsluis	22
Botlekbrug + Spijkenisserbrug	18
Erasmusbrug	20
Koninginnebrug	20
Van Brienenoordbrug	20
Parksluis + bruggen over Delfshavense Schie	22
Nieuwe Leuvebrug	20
Boerengatbrug	20

Bijlage 2 Toepassingsgebied

